

Джеръм К. Джеръм
Пощенски картички

Както чувам, модата да се изпращат пощенски картички започва да изчезва дори в Германия, където всъщност се е появила за първи път. В Германия или вършат нещо докрай, или съвсем не се захващат с него. Ако немецът се заеме да изпраща пощенски картички, той зарязва всичко друго. Немският турист изобщо не знае къде е бил, докато, завърнал се у дома, не прегледа у познати и роднини изпратените им от него картички. Едва тогава той започва да изпитва истинска наслада от своето пътешествие.

– Какво очарователно старинно градче! – възкликва немският турист. – Колко е жалко, че когато бях там, не ми остана време да изляза от хотела и да го разгледам. И все пак приятно е да знаеш, че си бил в такава прелестно място!

– Сигурно сте имали малко време? – пита познатият.

– По-малко от денонощие – обяснява туристът. – Трябваше още от вечерта да се купят картички, а сутринта – да се пишат адреси и по някоя и друга дума до всички. Когато свърших с това и закусих, беше дошло време за тръгване.

Той взема друга картичка – с изглед от върха на някаква планина.

– Изумително! Великолепно! – възкликва потресеният турист. – Ако знаех, че там е такава красота, непременно бих разгледал всичко. Бих останал дори цял ден повече.

Любопитно е да се наблюдава пристигането на група немски туристи в някакво шварцвалдско селце. Едва изскочили от пощенската карета, те шумно връхлитат срещу самотния местен полицай.

– Къде се продават пощенски картички?

– Имаме само два часа, кажете, къде могат да се купят картички?

Подушил бакшиша, полицаят бързо тръгва напред. След него се устремяват дебели старци, несвикнали да ходят бързо, още по-дебели фрау, повдигнали поли над всяка норма за приличие, мършави фройлайн, увиснали на ръцете на своите годеници. Почувствувал опасността, стреснатият минувач бърза да се скрие в първия вход. Она, който се позабави случайно, рискува да се намери в канавката. За нещастие вратата на магазинчето е твърде тясна. Въздухът се раздира от воплите на полузадушени жени и стъпкани деца, от проклятията на енергични и упорити мъже. По начало немците са спокойни и дисциплинирани хора, но в битката за пощенски картички направо се превръщат в диви животни. Ето, някаква жена се е добрала до картоната с картички и едва започнала да избира, грубо го измъкват от ръцете ѝ. Тя се разридава и потънала в сълзи, започва да раздава с чадъра си удари наляво и надясно. Най-

хубавите картички се разграбват от най-нахалните и най-силните. А за тези, които са по-слаби или по-учтиви, остават само картички с изгледи на пощенски сгради и железопътни станции. После тълпата раздърпани и изподрани туристи се втурва обратно в хотела. Изблъскали от масата приборите, те трескаво започват да пишат, плюнчейки молива. Обедът се изгълтва набързо. Конете се запрягат отново, туристите се настаняват по местата си и потеглят, разпитвайки кочияша как се нарича мястото, където току-що са били.

Проклятието на цялото семейство

Навярно пощенските картички са дошли до гуша дори на търпеливите немци. „Флигенде блетер“ (Немско хумористично списание.) по-мества разговора на двама млади чиновници за лятната отпускат:

– Къде ще отидете? – А пита Б.

– Никъде – отговаря Б.

– Нима не можете да си позволите дори едно малко пътуване? – съчувствува му А.

– Спестих само за картички – мрачно отговаря Б, – за пътуване не останаха пари.

Дамите и господата мъкнат със себе си дебели бележници, където са записани адресите на ония, на които са обещали да изпратят картички. Навсякъде – на капризно лъкатушешките горски пътища, при сребристите морски вълни, по планинските пътечки – можете да срещнете улегнали не според възрастта си туристи, които мърморят под носа си:

– Изпратих ли на леля Гретхен картичка от голямото село, където спирахме, или адресирах и двете картички до братовчедката Лизе?

Понякога картичките могат да станат повод за сериозни разочарования. С нищо незабележителни градчета искат да станат по-привлекателни – същото, към което се стреми и невзрачната стара мома в ателието на фотографа.

– Фотографирайте ме така – моли тя, – че снимката да се хареса на приятелите ми. Второразредните фотографии винаги изкарват хората някак безцветни. Разбирате, нали – не ви моля да ме разкрасявате; искам само да излезе нещо приятно.

Услужливият фотограф прави всичко, което е по силите му. Линията на носа старателно е смекчена, брадавиците еа превърнати в трапчинки – цялата ѝ физиономия е променена така, че и най-близките не биха могли да я познаят. А майсторите на картичките с изгледи са стигнали дотам, че рисуват предметите такива, каквито те биха могли да бъдат според тях.

– Ако не съществуваха тези къщи – си казва художникът, – това щеше да бъде една прелестна средновековна уличка.

И той рисува улицата тъй, както я вижда във въображението си. Любителите на архитектурни паметници правят невероятни отклонения, за да дойдат в градчето и да го разгледат, но когато пристигнат в него и

го сравнят с картичката, изпадат в ярост. И аз купих веднъж картичка, изобразяваща пазарния площад па някакъв френски град. Достатъчно беше да я погледна, за да реша, че още не съм видял истинската Франция. И пропътувах повече от сто мили, за да се полюбувам на този пазарен площад. Дори се постарях да отида точно в пазарен ден. След като пристигнах и се огледах, попитах един полицаи как да намеря площада.

Той ми отговори, че се намирам тъкмо на площада, който търся.

– На мен не ми трябва този площад – казах аз, – а другият, живописният...

Отговори ми, че това е единственият пазарен площад в града. Извадих картичката от джоба си.

– А къде са момичетата? – попитах аз.

– Какви момичета?! – учуди се полицаят.

Мечтите на художника

– Ето, тия!

Подадох му картичката. На нея бяха изобразени стотина момичета – едно от друго по-хубави. Много от тях бих нарекъл с чиста съвест красавици. Те продаваха цветя и плодове – какви ли не плодове: вишни, ягоди, червени ябълки, големи чепки сочно грозде – свежи, блестящи от росата. Полицията каза, че през живота си не бил виждал такива момичета, а най-малко можело да ги види на този площад. Прекъсвайки речта си с цветисти проклетия, той заяви, че сам би искал да открие в този град поне половин дузина момичета, които да гледа за отмора на очите. На площада около фенерния стълб се бяха настанили шест солидни матрони. Една от тях имаше мустаци и пушеше лула, но останалите й отличителни черти не ми даваха основание да я считам за мъж. Две други жени продаваха риба – по-точно биха продавали, ако имаше кой да я купува. Хилядите нетърпеливи, облечени в ярки костюми купувачи, които бяха изобразени на картичката, се представляваха от двама работници със сини блузи, които разговаряха на ъгъла, като се изясняваха предимно с жестове, от някакво момче, което се въртеше на петите си – очевидно за да не изрусне случайно някое събитие зад гърба си – и от едно приклекло на тротоара червеникаво куче, което, съдейки по вида му, беше изгубило всякаква надежда да стане свидетел на нещо интересно. Шестте търговки, аз и полицията и тази четворка – това бяха всички живи същества на пазарния площад. А цялата стока, като изключим рибата, се състоеше от яйца и няколко мършави птици, окачени на дълга пръчка, подобна на дръжка на метла.

– Ами къде е катедралата? – попитах полицията.

На картичката беше изобразена старинна готическа сграда. Той отговори, че някога наистина е имало катедрала, но сега там била пивоварната. Показа ми я и добави, че остатъкът от южната стена, изглежда, се бил запазил и собственикът на пивоварната сигурно щял да се съгласи да ми я покаже.

– А фонтанът? – не мирясвах аз. – А гълъбите?

Полицията ми отговори, че в града действително се говорело за някакъв фонтан, че може би дори и проектите били вече готови ...

Със следващия влак си заминах обратно. Оттогава никога не се отклонявам от набелязания маршрут, за да видя в естествен вид красотите,

изобразени на пощенските картички. Може би и други са придобили този горчив опит и са престанали да вярват, че картичките могат да изпълняват ролята на пътеводител из континента.

Сега техните продавачи се ограничават с „вечната женственост“ и колекционерите на картички са принудени да се задоволят само с изображения на момичета. Благодарение на любезността на моите кореспонденти и аз станах вече собственик на петдесет-сто девойки или, по-точно казано – на една девойка с петдесет или сто шапки. Имам я с широкопола шапка, с малка шпичица и без шапка. На едни картички тя се усмихва, на други видът ѝ е такъв, сякаш току-що е загубила последното си пени. Веднъж е облечена с много дрехи, а друг път, казано честно – с прекалено малко, но при всички случаи тя е една и съща девойка. Сред младите хора тя се ползува със завиден и траен успех, но на мен вече ми е омръзнала. Навярно остарявам.

А защо пък – за разнообразие – да не се използва „вечната мъжественост“?

В края на краищата тази женска особа започна да дразни и моите познати дами.

Според мен художниците неоснователно обиждат момичетата, като пренебрегват „вечната мъжественост“. Защо да не изобразяват на картичките младежи с различни шапки: младежи с широкопола шапка, младежи с малки шапчици, лукаво усмихващи се младежи, младежи с благороден поглед? Момичетата не желаят да украсяват стаите си с портрети на други момичета. Те биха искали от стените да им се усмихват десетки млади мъже.

Не, изглежда, аз не ценя своите преимущества: старците знаят много неща, за които младите дори не подозират. В живота си момичетата страдат много от това, че художниците им натрапват един недостижим идеал.

– Полите никога не падат на такива гънки – мърморят те, – никога не могат да падат така. Никъде няма да намерите такива малки крака. Мислете каквото си щете, но в живота такива крака не се срещат. А погледнете, моля ви, какви талии! В тях нищо не може да се побере!

Създадената от природата жена е твърде далеч от идеала на художника. Младият човек разглежда картички, илюстрирани календари, разпрашани за Коледа от местния бакалин, рекламите за сапун и вече не е в състояние да мисли с предишното удоволствие за Поли Пъркинс, която всъщност не е толкова лоша за нашия несъвършен свят. И няма защо да се чудим, че жените се принуждават да учат стенография и машинопис.

Пощенски картички

Художниците, да, художниците погубват съвременната жена!

Как изкуството погуби жената

Мистър Енсти ми е разказвал за един бръснар, който се влюбил във восьчния манекен от собствената си витрина. От сутрин до вечер мечтите му изграждали образа на красива млада жена с восьчно-бледо лице, с постоянно изражение на миловидност и достойнство. Нито едно от познатите му момичета не могло да се сравнява с нея. Ако не ме лъже паметта, той умрял като ерген с печалната мечта по свършената восьчна кукла. Ние, мъжете, трябва да благодарим на бога, че изкуството не се нахвърля срещу нас с такава ожесточеност. Представете си какно би станало, ако афишите, витрините, страниците на илюстрираните списания се наводнят от тълпи идеални млади мъже с безупречно опънати панталони, които никога не се издуват при колената! В края на краищата това би могло да свърши само с едно – да бъдем обречени до края на живота си сами да си приготвяме закуската и сами да си оправяме леглата.

И без туй романистите и драматурзите успяха вече да ни усложнят живота. В пиесите и романите младите мъже се обясняват в любов с такава красноречие, с такава неизчерпаема фантазия, че за цяла година не би могъл да се научиш да изречеш думите им. Представям си какво си мисли едно момиче с претъпкана от романи глава, когато реален, жив младеж ѝ се обяснява в любов! Как не можа да измисли едно ласкаво име за нея! Да я беше нарекъл поне душичке или да беше намекнал плахо, че тя е неговата пчеличка или мимоза – във вълнението си той не можеше да си спомни какво именно. А в романите тя е чела, че героят сравнява героинята поне с половината от известните на науката растения. На него не му достигат термини, изучавани в елементарните курсове по астрономия, за да изрази впечатлението, което му е направила нейната външност. Той разграбва поголовно Бонд стрийт в стремежа си да ѝ обясни на какво приличат различните части на нейното тяло – очите ѝ, зъбите ѝ, сърцето, косите, ушите. И само скромността му пречи да разшири този каталог. Любовникът от островите Фиджи сигурно би отишъл още по-далече, но ние все още нямаме роман за островите Фиджи. И докато съвременният герой развива своята тема, момичето навярно си изгражда някаква представа за себе си като за миниатюрен музей за приложни и изящни изкуства.

Колко е трудно да се следват образците на изкуството

Бедната Енджилина не може да се задоволи с действителния Едвин. Аз не гарантирам, че живописата и литературата не са направили живота ни по-сложен, отколкото би трябвало да бъде. От върха на планината никога не се открива в действителност такава широка гледка, каквато е изобразена на картичката. Спектакълът рядко оправдава рекламата. Поли Пъркинс с нищо не е по-лоша от другите момичета, но съвсем не може да се сравнява с красавицата от календара на бакалина. Бедният Джон е толкова мил и толкова сърдечно предан – така поне се разбира от глуповатата му и объркана реч, – но може ли да му се отговори с взаимност, ако човек си спомни как обича героя от пиесата! „Художникът е изградил своя свят от мечти“ и в сравнение с неговия свят действителността ни изглежда необикновено сива!

КРАЙ

© 1970 Красимира Тодорова, превод от английски

Jerome K. Jerome
Post Cards, 1908

Сканиране, разпознаване и редакция: Теодора, 2008

Публикация

Джером К. Джером

Празни мисли на един празен човек

Избрани разкази

Издавателство „Народна култура“, София, 1970

Съставителство и превод от английски: Красимира Тодорова

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/7363>]